

CƠM NHÀN VÀ ĐÀ LẠT

Tôi Phan Thiệu lên Đà Lạt mất khoảng 4h đường hẻm, có 3 đường lên Đà Lạt. Đèo Prenn, đã cơm nhàn được không khí được trong lành của Đà Lạt với bầu trời trong xanh và không khí mát mẻ như hít thở được khoảng 18-22 độ. Đà Lạt thật đẹp với những công viên, hồ nước và những trung tâm thành phố, những biệt thự nằm bên các sườn đồi thật thoáng trong các rừng thông, và đi đâu cũng thấy hoa, hoa có khắp mọi nơi, trong công viên, trên đường phố, trên những rào hàng ngôi nhà.

Thời tiết mát mẻ có phần hơi lạnh cũng là được trong lành của Đà Lạt, làm cho người ta gần nhau hơn, buột miệng ra chữ Đêm với những món nướng như Bánh xèo, nem nướng... và được biết có món chè nóng chèo chèo này đây mới có, trời lạnh mà được cốc chè đậu xanh, đen... nóng thật thật ấm lòng, uống được đầu biết được đó.

Ngồi giữa Đà Lạt tôi nhớ cái lạnh của mùa Đông Hà Nội. Món trà Astiso cũng là 1 món uống ưa thích ở ĐL. Đà Lạt còn đẹp hơn nữa như không có những khe núi chia lô lôm sắn ở Trung tâm thành phố những phố Hoà Bình, Bùi Thị Xuân... khác gì các thành phố lớn như SG, HN.

Đề Hi vọng thêm về Đà Lạt mời các bạn đọc thêm bài viết dưới đây: (from Ttvnl.com).

"Thành phố Đà Lạt nằm giữa cao nguyên Lang Biang, trên bình đồ 1.500 mét so với mặt nước biển, khí hậu ôn hòa với nhiệt độ trung bình từ 18 – 20 °C, thực vật phong phú, đất phù sa màu mỡ sinh trưởng của nhiều loài thực vật. Vùng đất trồng nhiều với muôn vàn đồi núi chập chùng giữa Trường Sơn hùng vĩ được mệnh danh là "vườn quốc gia các loài hoa" và thết xuyến với tên gọi đó. Có thể nói, không đâu trên đất nước ta lại có nhiều chủng loại hoa như thành phố này. Hoa khộp miền núi, hoa Đông phương và Tây phương tươi hời. Hoa dãi, hoa rừng khỏe mạnh cùng hoa nhà vườn của nông dân và hoa sản xuất bằng công nghệ cao của các công ty kinh doanh hoa xuất khẩu.

Kể tên các loài hoa, nhóc nhóc với nguôn nguồn hơn một trăm năm qua, hãy tận tâm cảm xúc nguyên sơ cho những cánh hoa rừng. Trong những khu rừng ven biển suối và vùng, đồi núi tán thông tạo mướt, trên đỉnh Lang Biang hay ven suối Đatanla là sự trong trẻo, tinh khôi của những loài hoa mai anh đào, lan, đay quỳ, bươm bướm. Trong những ngày đầu lập phố, những người dân xa xôi đã đưa những cây mai anh đào từ núi rừng về trồng lên những con đường mới mở cho đường phố trong núi như quê hương. Tuy vậy, hàng năm cứ đưa vào Xuân, người Đà Lạt và du khách lại chuồn bỏ đám tuyết mình khi những anh đào chớm chím. Anh đào khỏe mạnh, phô sắc sỡ và trút lá khi theo đức tính của loài thực vật ôn đới. Đà Lạt là xứ sở của hoa lan. Thành phố và vùng ven có hơn 200 loài lan, trong đó có 5 loài mới được phát hiện lần đầu trên thế giới và mang tên Đà Lạt. Những thân cây sống cảnh sinh, hoa lan được người chơi lan nhân giống bằng cách đem bán các thân trong nước và quốc tế. Hoa lan trồng trong chậu thành thết, và một huyền thoại cao nguyên đã mệnh danh cho lan là những miền trinh nữ giữa rừng sâu. Lan Đà Lạt có nhiều loại quý hiếm như cảm bào, giáng hương, vanda parishii odorata...những núi rừng nhót vùn là đưa lan. Hiện nay, Đà Lạt có hơn 30 loài đưa lan, loại hoa "tín nghĩa" này có giá trị xuất khẩu rất cao nên đã có nhiều vườn chuyên canh lan có quy mô lớn mà trang trại Lang Biang ở phường 7 là một ví dụ.

Do lịch sử hình thành và phát triển thành phố, nên Đà Lạt có nhiều loại hoa xuất xứ từ phương Tây đến. Cho đến nay, những loài hoa đến từ quê hương xa xôi này vẫn được mang tên gọi khi thu: marguerite, lys, glaioul, mimosa... Một số khác được mang hai, ba tên gọi khác nhau như: pensée (táo táo, hồng cò), œillet (cơm chèo), comos (bướm bướm), arum (cuốn kèn)...Mặc dù có nguồn gốc từ châu Phi, châu Âu hay Mĩ La Tinh, những một số loài hoa đã hoàn toàn mang tên Việt. Có thể kể: sen cạn, hoàng anh, thược dược, dâm bụt, thu hải dương. Hoa phương Đông trên đất Đà Lạt cũng trăm hàng ngàn tía. Người phương Đông kín đáo, dịu dàng, thâm trầm, tận tâm, "hữu xạ tự nhiên hương". Trong đêm, chót bồng thóc bồng mùi hương dịu dàng của dâm lan, lailai hay hương. Tất cả các vườn hoa trong thành phố, sân chùa hay sân vườn của dân Đà Lạt có thể thấy màu hồng của anh đào, táo táo, màu tím của cúc, màu vàng của thiên lý, màu đỏ của râm bụt, màu trắng của huệ, rơm, trà mi, nhót chi mai...Hoa hương có nguồn gốc từ Trung Đông, những Đà Lạt nhiều người hương lại mang tên phương Tây: Brigitte Bardot – màu hồng như môi son, Silver – màu tím lợt, America – màu đỏ, Kennedy – màu vàng, Grace Monaco mang màu hương phố n..."

"Đà Lạt xuyến xí

Buổi tối lang thang trên đường và tình cảm lạc vào một phố hoa, tôi bắt chợt nhớ về Dalat. Lần đầu VN với tôi không có dịp trở về thành phố tuyết tôi thì cảm mình, những những đồi núi Dalat tôi đã mang đi theo tôi ghé về cách đây chót năm vẫn còn nguyên vẹn. Nếu bạn chưa một lần đến Dalat tôi khuyên bạn đừng bao giờ lên thành phố cao nguyên này, có lẽ bạn sẽ ngạc nhiên vì tôi khuyên của tôi, những quốc thết tôi không muộn hơn tôi, 10 năm sau khi

b n quay l i Dalat l n th hai b n s th t v ng vì Dalat c a 10 năm sau không còn là Dalat c a ngày l n đ u b n đ t chân đ n. Lý do đ n gi n, t t c nh ng g thu c v quá kh đ ng nh bao gi cũng đ p h n, đ p h n r t nhi u, và tôi, hình nh tôi thu c típ ng i hoai c , hoai c m t cách h i quá thái.

Thành ph v n trong vòng xoáy c a s phát tri n, dù nhanh, dù ch m. Ngày x a ng i Dalat còn v t v , thành ph còn nhi u nh ng ngôi nhà b ng g thông. Tôi yêu nh ng căn nhà y, nh ng căn nhà b c th ch màu s n, nh ng căn nhà còn th n mùi nh a thông, vì nh ng căn nhà y t o cho tôi m t c m giác g n gửi v i r ng. Gi cu c s ng khá lên ng i ta đã tháo b nh ng căn nhà g y và xây cho mình nh ng ngôi nhà kiên c , nh ng ngôi nhà b ng xi măng, s t, thép. Tôi v n bi t trong nh ng ngôi nhà xi măng s t thép y ng i ta s không còn ph i m t ng vì nh ng c n m a đ p vào mái tôn su t c đ em, ng i ta không còn ph i s nh ng c n gió l n mùa đông lu n qua khe g , ng i ta không còn lo l ng ch ng đ nh ng c n bão gió gi t m m mu n bay c mái nhà, hay v i h n đi nh ng n i lo th n l a. Trong nh ng căn nhà y gi đây là s bình yên, s no m. Không hi u sao khi nghĩ v s bình yên y tôi l i liên t ng đ n m t s cân b ng không b n, nh m t hòn bi, ch c n đ ng đ n là l n. Có th tôi sai, nh ng tôi v n thích nh ng căn nhà g y.

Thành ph ngày x a nhà không chen chúc nh bây gi , tr i hai con đ ng Nguy n Văn Tr i và Phan Đình Phùng nhà c a san sát, nh ng con đ ng khác đa ph n ch có nh ng căn nhà nho nh , m t hai t ng, v i nh ng góc sân, kho ng v n và b gi u dâm b t, đ lý h ng hay cúc qu xinh x n. Nhà Dalat gi cũng ch ng khác gì nhà Sài Gòn hay nhi u thành ph khác n u không mu n nói là có ph n quê k ch h n m t chút. Nh ng m nh ghép ki n trúc Âu, Á t th k tr c, th m chí t c ngàn năm tr c v n th p thoáng đầu đ y i thành ph cao nguyên này, nh ng chỉ c c t nhà ph ng theo nh ng c t i các ngôi đ n th th i Hy L p c đ i có th đ m t mái nhà ki u cung đ i n Trung Hoa, màu s c tu ng nhà, s n c a c nh mu n đánh nhau chan chát, các h a s tr ng pháí Dã Thú có s ng l i cũng ph i b c a ch y l y ng i. Có s pha tr n tinh t t o c m giác a nhìn, nh ng cũng có s ph i h p mà nhìn vào ng i ta có th nghĩ ngay đ n nh ng câu t c ng nh „dùi đ c ch m m m t m“ hay „hoa nhài c m bãi c t trâu“. Không trách ai đ c, tâm lý ng i Vi t ai cũng cho vi c „t u nhà, t u ru ng“ là vi c làm l n trong đ i, khi nghèo khó ai ch ng m i c có m t ngôi nhà, và trong m h cũng đã t v cho mình m t ngôi nhà m i c, ngôi nhà có t t c nh ng th mà h đã t ng m t l n nhìn th y trong đ i, ki n trúc s l i không đ b n l n tr c khát v ng c a ch nhà. Mà có l đ i u y cũng ch ng làm b n tâm nhi u ng i, s khó ch u c a vài ng i khó tính và quan ni m v cái đ p c a h không thay đ i đ c quan ni m c a s đ ng. Th nh ng xét cho cùng nhìn không h p nh n thì nói th thôi, có khi đ n lúc giàu lên, xây nhà m i ch c tôi cũng khó thoát kh i l i m n y!

Thành ph n m trên nh ng ng n đ i, nhà c a nh p nhô trên nh ng b c thang. Ngày x a i đây ng i ta xây nh ng căn nhà ki u Pháp hay ki u Vi t c , m t tr c cũng đ p, m t sau cũng ... có th xem nh m t tr c, bên hông là nh ng ô c a s xinh x n. Bây gi đ t ch t ng i đ ng, nhà c a xây theo ki u hình ng nh nh ng ngôi nhà ph i các thành ph khác, nh ng kh n i Dalat l i không ph i là nh ng thành ph khác. Sài Gòn ng i ta có th không th y ... ng a m t khi m t sau c a nh ng ngôi nhà ch là nh ng b c t ng tr n ph m t l p s n ch ng th m đen sì, th nh tho ng đ i m b i nh ng ô c a s làm v ng v qua loa, t ng ph n h n v i m t tr c c a ngôi nhà. Lý do đ n gi n là ch ng m y khi ng i ta có đ p nhìn nh ng b c t ng

đó, kho ng không gi a m t sau c a nhà này và nhà khác bé đ n n i ng i ngoài ch ng m y ai có c h i nhìn th y nh ng b c t ng x u xí đó c . Nh ng Dalat thì không th , Dalat mái nhà đ ng sau có th ch ngang b ng n n nhà c a nhà đ ng tr c vì nhà c a và các con đ ng đ c xây trên các s n đ i, và c th , t t c cái m t h u x u xí kia c ngang nhiên ph i ra tr c bàn dân thiên h . H n th n a, không ph i ch cái m t h u mà ngay c hai cánh cũng có th ung dung ph i bày cho thiên h s c u th làm cho qua chuy n, l i ch t i con đ ng, đ ng Dalat không th ng mà l i cong cong u n l n theo nh ng s n đ i! Ng i Dalat b t ch c ng i Sài Gòn xây nhà, b t ch c m t cách hoàn h o, và h quên r ng Dalat không ph i Sài Gòn, quên r ng có nh ng đ i u ch nhìn ngang ng i ta s không phát hi n ra khi m khuy t nh ng n u nhìn t trên cao xu ng, t t c nh ng đ t t c l l ra.

Dalat thành ph hoa, ai t ng nghe đ n cái tên Dalat đ u bi t đ i u đó, nh ng đ c nh ng con đ ng gi a trung tâm Dalat ng i ta ch ng m y khi g p hoa. Nh ng cây anh đào, ng i Dalat g i là mai, bên h Xuân H ng hay đ c đ c Hòa Bình nhìn qu t qu o đ n t i nghi p, không hi u vì thi u s chăm sóc hay vì khói b i xe máy. Ngày x a, bên h nhi u g c mai, tuy ch a là c th nh ng cũng đ l n, đ x u xì gân gu c đ t o s t ng ph n hài hòa v i nh ng làn s ng mong manh, v i m t n c ph ng l ng. Gi nh ng c i mai y đa ph n đã ch t, thay vào nh ng cây nh kh ng khiu, mùa mai n s c h ng không đ làm m không gian mênh mang quanh h . Không bi t có ph i lúc còn bé nhìn cái gì cũng to không mà tôi c m giác nh c khu „r ng mai“ nho nh y ban thành ph cũ (n m góc c u Ông Đ o, gi thu c v công ty du l ch) gi cũng v ng đ n nh ng bóng mai. TV, cô b n thân t h i h c ph thông c a tôi tuyên b „n u tao là ch t ch thành ph tao s cho tr ng mai đ c t t c các con đ ng Dalat“, ti c thay TV l i ch là m t cô giáo c p 3.

Dã qu cũng là m t loài hoa đã đ vào th vào nh c và hoài ni m c a bao k ng i đ . Ng i Dalat g i hoa b ng cái tên ng n g n, hoa qu . Ngày x a hoa qu len vào t ng góc ph , hình nh đ ng nào cũng có nh ng gi u hoa qu , vàng r c c mùa đông. Ngay trung tâm thành ph , trên con đ ng vào ch , n u b n nhìn lên phía tay ph i, khu Công An TP cũ, cũng m áp s c qu . Gi nh ng hàng gi u hoa đã đ c thay b ng nh ng hàng rào s t, nh ng con đ ng nh a m i tráng l i v i nhà c a sát nhau và nh ng loài hoa quý phái h n đã tranh m t ch c a qu , qu lui đ n v ngo i ô, ven nh ng cánh r ng, ven nh ng v n rau. Hôm T t cô b n Sài Gòn lên ch i c n ng n c b t tôi ch đ i xem hoa qu , tôi ch cô b n đ n khu Đa Thi n, V n Ki p và ch nh ng v t hoa bên b nh ng v n rau r i r b n xu ng đ y, b n t ch i vì s đau chân!

Dalat gi cũng có nh ng con đ ng ch y song song gi a hai hàng cây, đ ng H Tùng M u đ n vòng quanh khách s n Palace gi v n còn nh ng g c mai tr ng (ngày x a b n tôi g i th) nh ng nh ng cây mai này đã bi n trên đ n t cây xăng Kim Cúc vào đ n h Xuân H ng và đ c thay b ng hai l đ ng s ch bong nh ng nhìn vô c m l l ng. Đ ng Tr n Phú thay b ng nh ng cây mai đã ch t gi là nh ng cây l , hoa màu tr ng, ng i ta b o đ y là hoa ban, tôi không bi t đ y có ph i là hoa ban Tây B c không. Đ u sao tôi v n thích s c hoa mai (anh đào) h n, vì hoa mai n vào cu i đ ng, vì s c h ng c a mai cũng đ ng màu v i s c h ng trên má nh ng cô gái Dalat, làm cho mùa đông m h n. Thành ph mùa nào cũng có nh ng kho nh kh c se l nh, nh ng kho nh kh c b ng b nh trong s ng mù, gi a nh ng h o y màu tr ng đ ng nh quá nh t nhà.

Còn nữa u đi u mu n nói nh ng tôi ch t nh ra r ng b t c m t s so sánh nào cũng là kh p khi ng, và s so sánh gi a quá kh và hi n t i, gi a hoà ni m và nh ng đi u đang đi n ra tr c m t mình i càng kh p khi ng. Cu c s ng là dòng ch y và không ai có th t m hai i n trên m t dòng sông... Th nh ng hình nh đầu đó v n có ch cho nu i t c... Nu b n ch a đ n Dalat i n nào b n hãy th đ n m t i n, tôi không ngăn b n n a đâu, vì n u b n thích s thay đ i, 10 năm n a b n quay i b n s thú v khi th y Dalat thay đ i, còn n u b n là ng i hay hoà ni m b n s có nh ng hình nh c a ngày hôm nay, th i gian s đánh bóng nh ng hoà ni m y, nh nh ng gi t nh a thông, th i gian đã bi n nh ng gi t nh a thông thành nh ng viên h phách đ p đ n i k ."

Su t m_Th Giãn